

Die Geheimsprachen bei den Slaven je naslov zanimivi razpravi prof. V. Jagića, ki je izšla v „Sitzungsberichte“ cesarske akademije znanostij na Dunaju. Ta knjižica je prvi del razprave ter obsega bibliografijo tega predmeta in slovanske elemente v teh „tajnih jezikih“, drugi del pa bo obsegal razlago tujih elementov v leksikalnem zakladu slovanskih tajnih jezikov. Podatke, sicer malenkostne in pomanjkljive, je dobil v raznih delih; pisali so: Dalj, Sreznjevskij, Tihonravov, Golyšev, Nikolojčik, Mikuckij, Scepuro, Viktorin, Romanov, Tieljanov, Vuk, Miličević, C. Jireček idr., ki so večinoma nabirali besede ali deloma v slovarjih odločili posebni prostor takim izrazom.

Nas Slovence zanimajo strani 27—36, na katerih se Jagić bavi z „rokovnjaškim jezikom“. Jagić piše: „Bei den Slovenen haben die Landstreicher, Vagabunden, die man auf slovenisch ‚rokovnjak‘ nennt, gleichfalls ihre eigene Geheimsprache; sie nennen sie ‚plintovska špraha‘ (also ‚Blindsprache‘). Der lexicalische Wortvorrath ist grösstentheils fremd, aus dem Deutschen oder Italienischen entlehnt. Nur selten tritt die Kraft der Neubildung zum Vorschein . . .“ (str. 27) ter razlaga potem celo vrsto besed.

O tem rokovnjaškem jeziku je imel „Slovenski Narod“ (letnik VIII. l. 1875. št. 121 in 122) nekaj notic; zlasti važen v tem oziru pa je spis Josipa

Pravi, da so Oblakove študije cenjen prinos k bolgarski dijalektologiji in sicer kot občeno-naučne in narodne. Med izsledovalci Macedonije in ob jednem med pionirji za bolgarsko pravico v tej deželi pa zavzema Oblak prvo mesto.

Uredn.

Benkoviča v „Dom in svet“-u (letnik III. 1890 št. 4.) naslovljen „Črtice o rokovnjaških, katerega 3. poglavje je večinoma posvečeno jeziku. Ta material je porabil tudi Jagić za svojo analizo o slovenskem „rokovnjaškem jeziku“.

Doctor Thomas de Cilia (Perlower, Pri-lokar) der Erzieher Kaiser Maximilians I., erster Dompropst von Wien und Bischof von Konstanz. Ein Gedenkblatt zum vierten Säculum seines Todesjahres. Zusammengestellt von M. Ljubša, Mitglied des „Historischen Vereines für Steiermark“. Graz. Verlagsbuchhandlung „Styria“. 1897. 8°. Str. 62. Cena 70 kr. — Marljivi gospod pisatelj je lani v našem listu kratko opisal slavnega našega rojaka Tomaža Prelokarja, ki je dosegel čast kostniškega škofa in nemškega deželnega kneza. Kar je v našem listu povedano kratko, to je tukaj dokazano po virih in v posameznostih. — S takimi deli si pridobivamo Slovenci čast pri tujcih.

Divina maiestas Verbi incarnati Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi elucidata ex libris novi testamenti. Selectio facta per Mich. Lendovšek, parochum Lavantium. Cum permissu superiorum. Graecii 1897. Typis et sumptibus „Styriae“. 8°. Str. 79. Cena 50 kr. — Po veličastnem uvodu navaja gospod sestavljalec po lepem redu (sedmih poglavjih) ona mesta iz sv. pisma novega zakona, ki govoré o Izveličarju v tem ali onem oziru. Prav zaradi reda teh mest se lahko reče, da se med seboj pojasnjujejo. Pravi izraz za to delce je „mozajik“ iz kamenčkov nove zaveze, ki nam podaje popolno in resnično podobo Jezusovo.

Razne stvari.

Naše slike.

V poslednji in v današnji sliki objavljamo jedno izmed najlepših del Frančiška Robbe, kip *sv. Katarine* v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. Ta umotvor, ki je nekako poldrug meter visok, podajemo zato v raznih oblikah, da se naše občinstvo ob takem umotvoru tudi uči, kaj je res lepo. — „*Slepi ubožec*“ je delo jako nadobudnega umetnika in mladega kiparja Repiča z Vrhpolj pri Vipavi, sedaj na Dunaju. — Slike na str. 153, 154, 155 nam predložujejo nekaj del domačega umetnega obrta.

Iz belokranjskega besednega zaklada.

(Priobčuje I. Šašelj.)

II.

V lanskem „Dom in svet“-u sem priobčil v št. 4, 6, 10, 13, 14 in 16 večjo zbirko belo-

kranjskih izrazov, katerih Pleteršnik v novem slovarju nima. Tu podajem zopet nekoliko besed, katere sem si zabeležil v minulem letu. *Pl.* pomenja tudi tu Pleteršnikov slovensko-nemški slovar, in *L.* Letopise Matice Slovenske.

Baba tušlja; tako imenujejo one velike stenice (menda n. die Baumwanze), ki dajejo od sebe grd smrad, ako se jih dotakneš in ki prezimujejo po zidinah in razpokah. *Adj.* tušelj nima *Pl.*, pač pa ima gl. tušiti in *adj.* tušen = tohel. Tušelj je torej = tuhel, tohel. Od tod sta belokranjski imeni krajev: Dragatuš in Tušev dol.

báraten, *adj.*; ti voli so baratneji nego oni = bolji za barantijo.

bartúda, e, f., isto kar batuda (gl. „Dom in svet“ 1891, str. 431). Cesta je posuta s samimi bartudami.

belec, kamen, ki melje na belo.

belje, a, n. *coll.*, isto, kar *Pl.* bilje.

belúškast, *adj.*, belušast.

blátar, a, m., tako imenujejo one, ki stanujejo po blatnih krajih.

bóček, a, m., dem. ad bok.

bómbek, a, m., isto, kar *Pl.* 2 trakelj.